

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Inledning	9
1.1. Beteckningar	12
1.2. Huvudtyper av proportionella valmetoder	15
Kapitel 2. Divisorsmetoder	19
2.1. Allmän formulering (europeisk)	19
2.2. En annan formulering av divisorsmetoder (amerikansk)	20
2.3. Olika divisorsmetoder	23
2.4. Divisorsmetoder med ett minimiantal mandat	31
Kapitel 3. Kvotmetoder	35
3.1. Allmänt	35
3.2. Olika kvoter och kvotmetoder	37
3.3. Kvotmetoder med minimiantal	41
3.4. Varianter av kvotmetoder	43
Kapitel 4. Andra proportionella metoder	49
4.1. Fast avrundning	49
4.2. Automatiska metoden	49
Kapitel 5. Egenskaper och paradoxer	51
5.1. Monotonicitet I	51
5.2. Monotonicitet II	51
5.3. Monotonicitet III	52
5.4. Monotonicitet IV	52
5.5. Monotonicitet V	52
5.6. Monotonicitet VI	53
5.7. Alabamaparadoxen	53
5.8. Besläktade paradoxer	54
5.9. Homogenitet (bara andelarna avgör)	56
5.10. Exakt proportionalitet om möjligt	57
5.11. Avrundning uppåt eller nedåt	58
5.12. Asymptotisk proportionalitet	59
5.13. Likformighet	60
Kapitel 6. Negativt röstvärde	61
6.1. Kvotmetod och avrundning, t.ex. Droops metod	61
6.2. Kvotmetod och spärregel	62

6.3.	Kvotmetod i två steg	62
6.4.	Divisorsmetod och kvotmetod i två steg	63
6.5.	Antalet mandat i valkretsarna bestäms av antalet röstande	64
6.6.	Olyckligt system för utjämningsmandat	64
6.7.	Fel metod för restmandat – Liechtensteins metod	65
Kapitel 7.	Vissa matematiska egenskaper	67
7.1.	Mer om divisorsmetoder	67
7.2.	Mer om kvotmetoder	70
7.3.	Två partier	76
Kapitel 8.	Skillnaden mellan röstandel och mandatandel	79
8.1.	Andel röster och antal mandat	79
8.2.	Divisorsmetoder och avrundning	91
8.3.	Den naturliga spärren	92
8.4.	Karteller	99
8.5.	Asymptotik när $M \rightarrow \infty$	104
8.6.	Genomsnittlig avvikelse	105
8.7.	Jämförelse mellan två metoder	107
Kapitel 9.	Optimalitet	115
9.1.	Valkvotsmetoden	116
9.2.	Uddatalsmetoden	118
9.3.	Heltalsmetoden	120
9.4.	Adams metod	121
9.5.	Huntingtons metod	123
9.6.	Deans metod	124
9.7.	Fler parvisa jämförelser	125
Kapitel 10.	Utjämningsmandat	129
10.1.	För få utjämningsmandat	130
10.2.	Fördelning av utjämningsmandat på valkretsar	134
10.3.	Exempel på olika metoder	136
Kapitel 11.	Fördelning inom partier	143
11.1.	Fasta listor (Closed lists)	144
11.2.	Friare listor (Open lists)	144
11.3.	Dubbelvalsavveckling	147
11.4.	Dekapitering	148
Kapitel 12.	Röstöverföringsmetoden – Single Transferable Vote	149
12.1.	Metoder för överföring	152
12.2.	Exempel på STV	163
12.3.	Avvikande versioner av STV	165
12.4.	Samband med kvotmetoder	170
12.5.	Några egenskaper hos STV	172

Kapitel 13. Phragmén's metod	177
13.1. Den officiella formuleringen i vallagen	178
13.2. Phragmén's motivering	179
13.3. Analys	180
13.4. Ordnade och oordnade valsedlar	182
13.5. Phragmén's metod och enkelt majoritetsval	184
13.6. Phragmén's metod och d'Hondts metod	184
13.7. Phragmén's metod och STV	184
13.8. Proportionalitet	187
13.9. Ett exempel med tveksamt resultat	188
13.10. Phragmén's metod i Sverige	189
Kapitel 14. Thieles metod(er)	191
14.1. Thieles metod, ordnad version (reduktionsregeln)	191
14.2. Motivering och Thieles grundmetod	192
14.3. En tredje metod av Thiele (<i>Udskydelsesreglen</i>)	193
14.4. Thieles metoder och d'Hondts metod	194
14.5. Thieles method med rangordning	194
14.6. Thieles metod i Sverige	195
14.7. Kritik och jämförelse med Phragmén's metod	198
Kapitel 15. Bordametoder (poängberäkning)	201
15.1. Olika Bordametoder	202
15.2. Konvexitet	205
15.3. Samband med divisorsmetoder	205
Appendix A. Andra valmetoder	211
A.1. Majoritetsval i enmansvalkretsar (enkel majoritet, FPTP)	213
A.2. Majoritetsval med absolut majoritet; två omgångar	213
A.3. Majoritetsval med kvalificerad majoritet; flera omgångar	216
A.4. Alternativröstning	217
A.5. Supplementröstning	218
A.6. Contingent Vote	218
A.7. Majoritetsval i flermannavalkretsar (blockröstning)	219
A.8. Enkel ickeöverförbar röst i flermannavalkretsar	220
A.9. Begränsad blockröstning	221
A.10. Majoritetsval med kumulation	223
A.11. Majoritetsval med absolut majoritet i flermannavalkretsar	225
A.12. Partiblockval (majoritetsval med partilistor)	226
A.13. Partiblockval med absolut majoritet (två omgångar)	226
A.14. Alternativröstning i flermannavalkretsar	227
A.15. Acceptröstning	227
A.16. Acceptröstning med absolut eller kvalificerad majoritet	229
A.17. Norska metoden	229
A.18. Bucklinmetoden	230
A.19. Oklahomametoden	231

A.20.	Botten upp	231
A.21.	Successiv utröstning	232
A.22.	Bonusmandat	232
A.23.	Blandade system	233
Appendix B. Det svenska valsystemet		237
Appendix C. Tidigare valsystem i Sverige		241
C.1.	Ståndsriksdagen (–1866)	241
C.2.	Tvåkammarriksdagen (1867–1970)	243
C.3.	Enkammarriksdagen (1971–)	249
C.4.	Kommuner och landsting	249
Appendix D. Valsystem i vissa länder		253
D.1.	Danmark	253
D.2.	Finland	254
D.3.	Island	255
D.4.	Norge	255
D.5.	Australien	256
D.6.	Belgien	256
D.7.	Chile	257
D.8.	Estland	257
D.9.	Europaparlamentet	258
D.10.	Frankrike	259
D.11.	Gibraltar	259
D.12.	Grekland	259
D.13.	Irland	260
D.14.	Israel	260
D.15.	Italien	261
D.16.	Japan	262
D.17.	Kiribati	262
D.18.	Libanon	263
D.19.	Liechtenstein	263
D.20.	Litauen	263
D.21.	Macau	263
D.22.	Mali	264
D.23.	Malta	264
D.24.	Man	265
D.25.	Nauru	265
D.26.	Nederländerna	266
D.27.	Nya Zeeland	266
D.28.	Singapore	267
D.29.	Spanien	267
D.30.	Storbritannien	267
D.31.	Sydafrika	268
D.32.	Tjeckien	269

D.33. Tyskland	269
D.34. USA	270
D.35. Österrike	276
Appendix E. Några historiska exempel	277
E.1. Ostracism i Aten (400-talet f.Kr.)	277
E.2. Rom under republiken (509–44 f.Kr.)	277
E.3. Dogeval i Venedig (1268–1797)	279
E.4. Påveval (1294–)	280
E.5. Kejsarval i Tysk-romerska riket (ca 1300–1806)	281
E.6. Tyskland: Weimarrepubliken (1920–1933)	281
Referenser	283